

PROFESIONÁLNÍ VYUŽITÍ SLÁMY V ARCHITEKTUŘE

Dizertační práce - ing.arch.Miroslav Ščudla

Oponentní posudek, Doc.Ing.arch. Petr Suske CSc

Aktuálnost: Jak sám doktorand přiznává, není aktuálnost řešeného tématu v masovém využívání slámy v současném stavebnictví. Sláma jako stavební materiál je zajímavá spíše v oblasti svépomocné výstavby se silnou ekologickou orientací, nebo jako materiál se zajímavým architektonickým a výtvarným potenciálem. Sláma má i řadu globálních předností jako tepelně izolační materiál.

Autor představuje ve své práci řadu čerstvých realizací z Evropy (ČR, Švýcarsko, Velká Británie, Francie, Belgie, Rakousko). Aplikace slámy se zde pohybuje mezi klasickou dřevěnou nosnou konstrukcí se slaměnými výplněmi až po nosné slaměné zdi. Venkovní fasády jsou dřevěné, kotvené do nosné konstrukce, nebo z omítek zavěšených na slaměné stěně. Zájem o „moderní“ stavby na bázi slámy souvisí s globální energetickou krizí v sedmdesátých letech minulého století.

Tradice: Jsou samozřejmě země, respektive oblasti, kde stavění ze slámy má svou tradici a kde se tyto technologie neustále vyvíjejí. Mám na mysli třeba jih USA. V našem regionu se tyto technologie objevují až po sametové revoluci, spíše jako kuriozita a navazují, jak řečeno výše, na zájem o trvale udržitelné stavebnictví.. V české kotlině se sláma přestala používat řádově před sto lety. V té době se sláma mísila s hlinou a následně se tato směs „nakládala“ vidlemi do formy zdí (které se potom ořezaly do exaktní formy speciálními rýči), nebo se lehce dusala do bednění. Tyto technologie byly v minulém století opuštěny.

Slaměné stavební technologie a jejich architektura: Dizertační práce je zpracovaná na fakultě architektury. Měla by se tedy (alespoň částečně) zabývat architekturou. Autor si to uvědomuje a jmenuje mezi uváděnými cíli disertační práce (str.14, odstavec 3/ *Popsat vliv použití jednotlivých „forem“ slámy na architektonický výraz domu.*) Tento cíl zůstává v předložené práci trochu abstraktní a okrajový. V závěru práce (str 39 - 40) si autor klade otázku "*Jaké unikátní vlastnosti a možnosti nabízí sláma současné architektuře*". A odpovídá si na ní konstatováním že sláma přináší jakousi robustnost - ať už z pohledu hmotnosti konstrukcí, tak z hlediska jejich tloušťky nebo nepravidelnosti. A tím se slámou jako architektonickým prvkem končí. A to mně přijde málo.

Pokud se zabývám jako architekt, profesionálním využitím slámy v architektuře, měl bych studovat optimální formy, optimální detaily, které by vyhovovaly technickým možnostem slámy. A samozřejmě by nabízely novou estetiku takových konstrukcí. V práci je zmíněna realizace „Strohaus Fliri“ od architekta W. Schmidta, která je plná specifických architektonických operací vycházejících z jedinečných vlastností slaměného zdiva. A díky tomuto přístupu má tato realizace novou, zajímavou estetiku. U „Strohaus Fliri“ je to například masivnost konstrukcí, specifická práce (zjednodušení) s okeními otvory, plasticita (chtěná nerovnost) povrchů. Škoda, že autor více nepracuje i s ostatními realizacemi - z tohoto úhlu pohledu.

Technické vlastnosti slaměných konstrukcí, omyly a mýty: Autor uvádí na správnou míru hojně užívaný argument o silné hořlavosti slaměných konstrukcí, dobře argumentuje vliv slaměných technologií na životní prostředí a jasně předkládá sumu technických informací umožňující profesionální přístup při projektování a realizaci slaměných staveb.

Autor logicky sympatizuje se stavěním ze slámy a jeho argumentace je převážně pozitivní. Bylo by ale jistě užitečné jasně definovat i nevýhody a úskalí takového stavění. Už jenom proto, aby případný „slaměný“ stavitel věděl kde si dát pozor a kde se může výtvarně "odvázat" .

Celkové hodnocení: Přes některé drobné výtky, zmíněné výše, hodnotím předloženou disertační práci velmi pozitivně. Je dobře organizovaná, má přiměřený, zvládnutelný, rozsah. Výběr případových studií je také dobře vytvořený - v rámci možností. Autor se drží od počátku až po závěr stanovených cílů, výstavba práce je logická, závěry práce jsou srozumitelné. Doktorand velmi pěkně argumentuje pozici slámy z hlediska ekologie, stavební techniky nebo vnitřního komfortu. Trochu „zkrácenou“ odpověď cítím v oblasti specifické estetiky a tvarosloví slaměných domů.

Přes tuto malou výtku mohu konstatovat, že doktorand splnil předepsané požadavky na dizertační práci. Doporučuji dizertační práci k obhajobě

Doc.Ing.arch. Petr Suske CSc

